

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2012
6. volební období

207.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 26. schůze konané dne 23. února 2012

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Energetický plán do roku 2050 /kód dokumentu 18597/11, KOM(2011) 885 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Ing. Františka Pazdery, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Viktora Paggio a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Viktor Paggio v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Energetický plán do roku 2050

KOM(2011) 885 v konečném znění, kód Rady 18597/11

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
3. 1. 2012
- **Datum projednání ve VEZ:**
12. 1. 2012 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 21. února 2012, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 22. února 2012 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Dokument není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Předkládané sdělení „Energetický plán do roku 2050“ (angl. *Energy Roadmap 2050*) navazuje na sdělení „Energie 2020 – Strategie pro konkurenceschopnou, udržitelnou a bezpečnou energii“¹ a má za cíl navrhnout vývoj a strategii po roce 2020 předložením analýzy různých scénářů. Vychází stejně jako Energie 2020 ze závazku EU snížit do roku 2050 emise skleníkových plynů o 80%-95%² a naplnit tak přechod k tzv. nízkouhlíkovému hospodářství. Sdělení je postaveno na předpokladech Komise, že směřování EU v oblasti energetiky po roce 2020 není prozatím dostatečně vymezeno, což představuje pro investory i vlády značnou nejistotu s ohledem na potřebu dlouhodobých investic i jisté míry plánování v delším časovém horizontu v tomto odvětví.

Dle Komise by předkládaný plán měl mít ambici vytvořit základ pro dlouhodobý evropský technologicky neutrální rámec pro přístup k politikám v oblasti energetiky, z nějž by měly vycházet další návrhy iniciativ a opatření. Za tímto účelem Komise provedla analýzu možných scénářů a stanovisek členských států i dalších zúčastněných

¹ KOM(2011) 639 v konečném znění.

² Viz Závěry Evropské rady z října 2009.

stran.³ Klíčovými hesly plánu, které dokument zdůrazňuje a opakuje, jsou: transformace energetického systému je nezbytná, dekarbonizace je proveditelná a investice se vyplatí.

- **Obsah a dopad:**

Sdělení se zabývá analýzou navržených scénářů a jejich dopadů v oblasti energetiky po roce 2050, z čehož vyvozuje závěry, z nichž by měla vycházet plánovaná přeměna energetického systému směrem k nízkouhlíkové energetice. Ta by s ohledem na potřebu masivních a dlouhodobých investic měla být ideálně zahájena již nyní, aby do roku 2050 bylo možné dosáhnout stanoveného cíle snížit emise skleníkových plynů o 80%-95%⁴. Dokument však nevyvozuje jeden jednoznačný budoucí vývoj, nestanoví jednu nejlepší variantu (kombinaci) a neudává konkrétní nové cíle. Představuje spíše vodítko pro přijímání opatření v oblasti energetiky, má-li dojít k její dekarbonizaci.

V úvodu jsou jako východisko analýzy nadefinovány možné scénáře budoucího vývoje energetiky v EU ve vztahu k využívání různých zdrojů (tj. jak by se situace vyvíjela při budoucím rozhodnutí o preferenci určitých zdrojů/technologií):

- vysoká energetická účinnost (především energetické úspory),
- diverzifikace zdrojů a technologií (zapojení všech zdrojů i technologie CCS⁵),
- vysoký podíl obnovitelných zdrojů (především využívání OZE),
- opožděné zavedení CCS (kompenzováno vyšším zapojením jaderných zdrojů),
- nízký podíl jaderné energie (vyšší zapojení CCS na úkor jaderných zdrojů).

Tyto scénáře jsou následně konfrontovány rovněž s referenčním scénářem, který zahrnuje současné trendy a projekce hospodářského vývoje (počítá např. s průměrným růstem HDP o 1,7% ročně), a se scénářem pokrývajícím současné politické iniciativy (Energie 2020, opatření po havárii ve Fukušimě, zdanění energií atd.). Referenční scénář a scénář současných politických iniciativ představují vývoj při zachování stávajících podmínek (tj. dosavadní vývoj bez dalších změn v budoucnosti).

Zde je však vhodné připomenout, že volba tzv. energetického mixu (skladby zdrojů) a rozhodnutí o využívání svých vlastních energetických zdrojů i o zásobování energiemi jsou stále v pravomoci jednotlivých členských států, ustavení společné energetické politiky EU v základních smlouvách EU prostřednictvím Lisabonské smlouvy na tomto nic nezměnilo.⁶

Z kombinací výše uvedených scénářů jsou ve sdělení vyvozeny závěry (trendy) představující strukturální změny v oblasti energetiky do budoucna:

- dekarbonizace je možná a v dlouhodobém horizontu může být méně nákladná než stávající politiky, celkové náklady na energetický systém by v roce 2050 mohly činit přibližně 14,6% HDP EU;

---

³ Viz související pracovní dokumenty Komise – SEC(2011) 1565 a SEC(2011) 1566.

⁴ Oproti stavu v roce 1990. Průběh snižování by dle Plánu přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství by měl přibližně kopírovat následující trajektorii: 25% do roku 2020, 40% do roku 2030, 60% do roku 2040.

⁵ Zachycování a ukládání CO₂.

⁶ Viz článek 194 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- náklady na energetický systém se zásadně změní – nový systém bude oproti dnešnímu založen na vysokých kapitálových (investičních) nákladech a nízkých provozních (surovinových) nákladech;
- větší úlohu bude hrát elektrická energie, její podíl na celkové spotřebě energií by se měl téměř zdvojnásobit, což si vyžádá změny elektrizačních soustav;
- ceny elektrické energie do roku 2030 porostou a poté budou klesat v souvislosti s obměnou starých výrobních kapacit v průběhu příštích dvaceti let;
- výdaje domácností na energie porostou (do roku 2030 vzrostou na úroveň cca 16%, poté do roku 2050 poklesnou na cca 15%);
- zásadní význam budou mít úspory energie, poptávka po primárních energiích by měla zaznamenat výrazný pokles (cca 16%-20% do roku 2030 a 32%-41% do roku 2050);
- výrazně se zvýší podíl obnovitelných zdrojů energie, do roku 2050 by měly tvořit nejméně 55% hrubé konečné spotřeby (dnes je to přibližně 10%);
- zachycování a ukládání CO₂ musí hrát významnou roli při transformaci systému;
- důležitou roli bude hrát jaderná energie, nicméně nepočítá se s výraznějším navyšováním jejího podílu (dnes je hlavním zdrojem nízkouhlíkové výroby elektřiny);
- zvýší se decentralizace výroby energie a tepla, přičemž důležitá bude spolupráce s velkými centrálními zdroji.

Je třeba uvést, že řada výchozích předpokladů a projekcí budoucího vývoje je problematická již při svém definování, jelikož vycházejí z několika nejistých a dnes stěží jakkoliv predikovatelných „proměnných“. Především se ve všech scénářích předpokládá s určitou celosvětovou dohodou v oblasti klimatu, tedy že se do snižování emisí skleníkových plynů smluvně zapojí ostatní významné světové ekonomiky, což je nyní dosti nereálné. Kolísání cen energetických surovin (např. možné nové ropné šoky nebo objevy nových zdrojů) či technologický vývoj (např. více než optimistický předpoklad komerčního využívání technologie CCS) v následujících čtyřiceti letech kvalifikovaně odhadnout prakticky nelze.

Výsledným shrnutím analýzy scénářů a uvedených závěrů je prezentované zjištění, že dekarbonizace energetického systému je proveditelná a náklady na ni jsou ve všech scénářích přibližně obdobné. Transformace energetického systému může zvýšit konkurenceschopnost EU a s ohledem na růst ekonomiky, zaměstnanost, bezpečnost dodávek energií a nižší provozní náklady se investice do ní vyplatí. Nicméně dle sdělení i bez přistoupení k transformaci je stejně nezbytné výrazné investice v energetickém sektoru realizovat a ekonomicky výhodnější je realizovat ihned.

Na závěr sdělení formuluje 10 podmínek pro dosažení nového energetického systému, které do značné míry opakují části výše uvedených závěrů:

1. prioritou je úplné provedení strategie Energie 2020, Komise bude nadále podporovat sociální dialog a zapojení sociálních partnerů do pomoci k zajištění spravedlivého přechodu a efektivního řízení změny;
2. energetický systém a společnost jako celek musí být mnohonásobně energeticky účinnější;
3. zvláštní podpora by měly být věnována rozvoji energie z obnovitelných zdrojů;
4. zásadní jsou vyšší veřejné a soukromé investice do výzkumu a rozvoje a technologických inovací;

5. je nutné vyřešit regulační a strukturální nedostatky, aby mohl vnitřní trh s energiemi plně rozvinout svůj potenciál současně s novými investicemi;
6. ceny energií musí lépe odrážet náklady (především nových investic) a současně aby se zabránilo energetické chudobě, by měly být na vnitrostátních a místních úrovních přijata zvláštní opatření;
7. v celé Evropě a sousedních zemích musí vzniknout nový pocit naléhavosti a kolektivní odpovědnosti za vývoj nové energetické infrastruktury a skladovacích kapacit;
8. EU musí nadále posilovat rámec energetické bezpečnosti a ochrany a stát v čele mezinárodního úsilí v této oblasti;
9. širší a koordinovanější přístup EU k mezinárodním energetickým vztahům se musí stát normou včetně zintenzivnění práce na posílení mezinárodních opatření v oblasti klimatu;
10. dalším nezbytným krokem je vymezení politického rámce do roku 2030, který představuje přiměřeně předvídatelné období, na které se zaměřuje většina současných investorů.

Dopad na právní řád a rozpočet ČR:

Bez přímého dopadu. Důležité z tohoto pohledu budou jednotlivá konkrétní opatření, která budou přijímána na základě tohoto sdělení.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR sdělení vítá jako základ pro diskusi o dlouhodobém rámci v energetice, podporuje přechod ke konkurenceschopné nízkouhlíkové ekonomice, ovšem takový, který bude proveden nákladově efektivním, technologicky neutrálním a udržitelným způsobem reflektujícím specifické podmínky jednotlivých členských států. Při přijímání opatření navazujících na předkládané sdělení považuje nezbytné provést a diskutovat analýzu dopadů na členské státy i EU.

ČR by uvítala dopracování analýz dalších možných scénářů, upozorňuje na nedělitelnost cílů energetické politiky (bezpečnost, konkurenceschopnost, udržitelnost), domnívá se, že náklady na infrastrukturu (investice) by mohly být ještě vyšší. Za vhodná řešení snižování uhlíku považuje tržní nástroje jako EU ETS či uhlíkovou daň. ČR plně podporuje dokončení vnitřního energetického trhu i cíle 20-20-20 (za podmínky neohrožení konkurenceschopnosti evropského průmyslu). K dosažení redukčního emisního cíle považuje za nezbytné zapojení dalších zemí světa. U investic do energetické infrastruktury je třeba stanovit, jak konkrétně nové stavby a technologie financovat.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Dokument je v Evropském parlamentu v tzv. přípravné fázi, přidělen byl výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE), časový harmonogram projednávání nebyl doposud stanoven. V Radě budou v průběhu března 2012 probíhat projednávání v pracovních skupinách.

• **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **p ř i p o m í n á** výsostné právo členských států na stanovení podmínek pro využívání svých energetických zdrojů, volby mezi nimi a stanovení skladby zásobování energií;
2. **v í t á** vůli k širšímu a koordinovanějšímu postupu EU k mezinárodním energetickým vztahům;
3. **u p o z o r ň u j e** na nutnost dospět k celosvětové dohodě o snižování emisí skleníkových plynů; bez zapojení dalších významných emitentů by jednostranné výrazné snižování emisí v EU vedlo k negativním dopadům na konkurenceschopnost;
4. **z a s t á v á n á z o r**, že postupný přechod k nízkouhlíkové ekonomice by měl plně reflektovat národní podmínky členských států;
5. **p o ž á d u j e**, aby při posuzování reálnosti dekarbonizačních scénářů byly ve větší míře vzaty do úvahy národní scénáře jednotlivých členských států;
6. **z d ů r a z ň u j e** podporu zvyšování energetické účinnosti, jako klíčového prvku na cestě nejen k dekarbonizaci, ale i ke zvyšování energetické bezpečnosti a snižování náročnosti hospodářství EU na přírodní zdroje;
7. **v í t á** postoj k jaderným technologiím jako vhodné alternativy na cestě k dekarbonizaci, která v současné době produkuje většinu nízkouhlíkové elektřiny v EU;
8. **s t a v í s e** zdrženlivě k dosud neověřeným technologiím zachycování a ukládání uhlíku (CCS);
9. **u p o z o r ň u j e**, že výrazné navyšování podílu obnovitelných zdrojů energie na energetickém mixu si vyžádá značné investice do kapacity a inteligence přenosových sítí;
10. **n a v r h u j e**, aby byly rovněž rozpracovány finanční a administrativní dopady plánu;
11. **u p o z o r ň u j e** na nutnou nepřesnost dlouhodobých projekcí budoucího vývoje způsobenou řadou neznámých proměnných, například kolísáním ceny energetických surovin, politickým vývojem nebo postupem technologií;
12. **p o v ě ř u j e** předsedu výboru, aby o tomto usnesení informoval Evropskou komisi.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Viktor Paggio v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru